

Methode voor trompet

Horen, lezen & spelen

1

Tijmen Botma

Jaap Kastelein

Aan deze methode werkten mee:

Bert Aalders, Jos Boerland, Joop Boerstoeel, Walter Boeykens,
Petra Botma, Tijmen Botma, Matthijs Broers, Maurice Daemen,
Joost Dellebarre, Jelle Douma, Jacob de Haan, Jan de Haan,
Hiske Hartmans, Nynke Jaarsma, Foppe Jacobi, Jilt Jansma,
Jaap Kastelein, Steven Mead, Michiel Oldenkamp,
Pauline Oostenrijk, Leo van Oostrom, Jerry Riedijk,
Jan Van der Roost, Jacob Slagter, Allen Vizzutti, Sieger Zuidersma,
Peter van der Zwaag.

Bestelnummer: DHP 0991591-400

HOREN, LEZEN & SPELEN, deel 1
Methode voor trompet

ISBN 978-90-431-0455-5

**© Copyright 1999 by De Haske Publications BV,
Postbus 744, NL-8440 AS Heerenveen, Holland**

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Gedrukt in Holland.

Voorwoord

Hallo muziekvrienden,

Mag ik je welkom heten in de fantastische wereld van de muziek? Je hebt er waarschijnlijk lang naar uitgekeken, maar nu kun je dan eindelijk beginnen met spelen op een van de mooiste instrumenten ter wereld: *de trompet!*

Mag ik mij even voorstellen: Checkup is de naam, *doctor* Checkup. Ik weet alles van trompetspelen, vandaar mijn eretitel: *doctor*. Af en toe zal ik je in dit boek op belangrijke dingen wijzen, zoals speelhouding, onderhoud van het instrument, enzovoort, enzovoort.

Over de methode zelf

Dit boek kun je **met** of **zonder** bijgeleverde cd gebruiken. Zonder, omdat je misschien even niet over een cd-speler kunt beschikken, of omdat hij stuk is. Maar het is natuurlijk veel leuker om mét de cd te spelen, want dan is het net of je in een echte band speelt!

Elke les bestaat uit twee bladzijden; waarbij telkens staat aangegeven welke nieuwe dingen je zult leren. Dat is handig, want dan weet je elke keer precies wat je moet oefenen.

De methode is bedoeld om samen met een leraar te gebruiken. Dat kan in een individuele les, maar ook in een groepsles. Naast dit boek is er een boek met leuke driestemmige stukjes en een boek met bekende liedjes: leuk om thuis of in de klas je eigen concert te verzorgen!

Over de titel

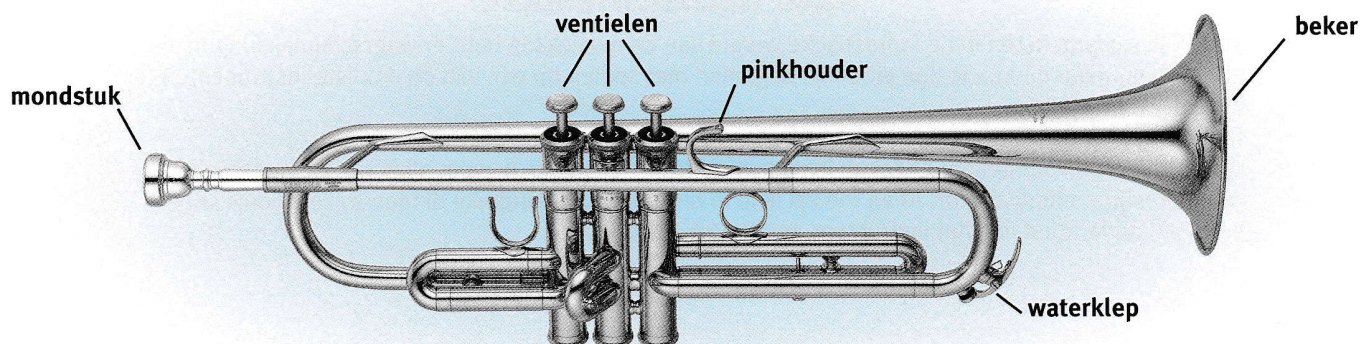
Zoals je misschien wel kunt raden, gaat muziek maken eigenlijk over drie dingen: horen, lezen en spelen. In deze methode komen ze steeds weer aan de orde; met gehooroefeningen, leesopdrachten, maar ook spelletjes, die jou spelenderwijs inzicht laten krijgen in het muziek maken. Ik hoop dat je aan het eind van dit boek zult merken dat ik daarover niets te veel heb gezegd!

Waarschijnlijk sta je te popelen om te beginnen, dus zal ik je nu verder niet lastigvallen met allerlei wijze raad. Ik zou zeggen: begin maar gauw en ik wens je veel succes op je muzikale weg!

Met een muzikale groet,

dr. Checkup

Over het instrument

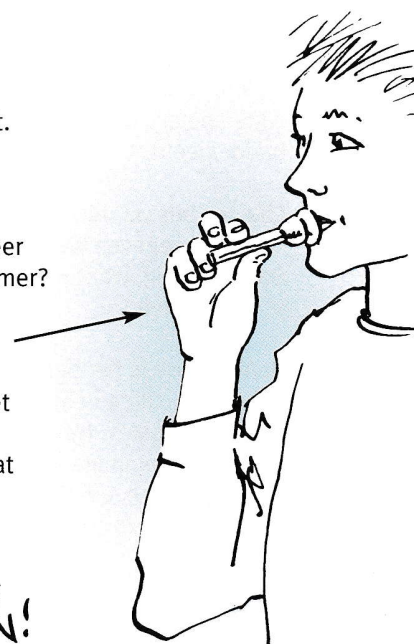

Buzzen

Buzzen is eigenlijk een soort 'droogzwemmen' op je instrument. Het is belangrijk dat je elke dag, voordat je gaat spelen, buzz-oefeningen doet.

Dat gaat als volgt:

- Maak met je lippen het geluid van een briesend paard. Kun je nog meer geluiden met je lippen maken? Bijvoorbeeld het geluid van een brommer?
- Neem het mondstuk en houd het vast zoals je op dit plaatje ziet.
- Pers je lippen een beetje op elkaar alsof je de letter M zegt. Zet nu het mondstuk tegen je lippen en breng de lucht in trilling door 'PFFFF' te blazen. Zorg ervoor dat je niet met bolle wangen blaast. Het geluid dat je nu maakt noemen wij een 'BUZZ' omdat het een beetje lijkt op het zoemen van een bromvlieg.

- Buzz een heel lange toon.
- Buzz eerst een lage en daarna een hoge toon. Kun je ook een liedje buzzen?
- Doe de buzz-oefeningen ook zonder mondstuk, dus alleen met je lippen.

Tip:

Het 'mondstukbuzzen' gaat gemakkelijker als je op je mondstuk een stukje tuinslang zet van ongeveer 20 centimeter lang.

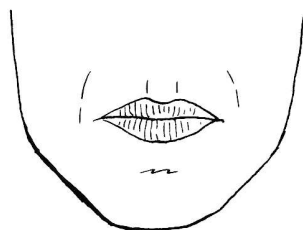
De speelhouding

Op deze plaatjes kun je zien hoe je het instrument kunt vasthouden.

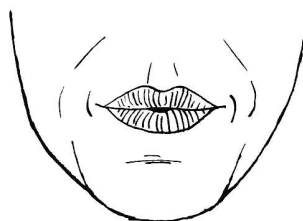

De mondstand

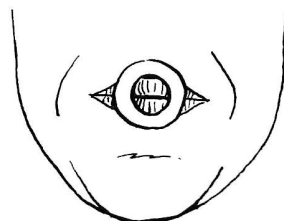
Op deze plaatjes kun je goed zien hoe je liphouding moet zijn bij het trompetspelen.

normale liphouding

lipspanning tijdens
het spelen

plaats van het mondstuk

Ademhaling – blaastechniek

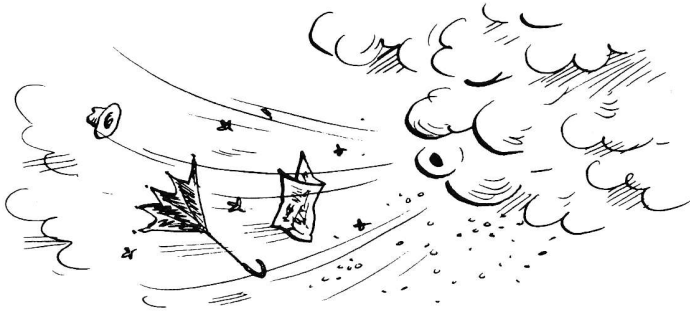
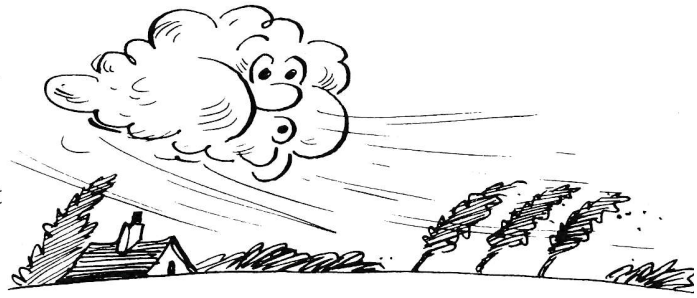
Een goede manier van blazen is belangrijk voor een goede toon. Om te voelen hoe je goed blaast, kun je het volgende proberen:

1. Leg je handen op je buik.
2. Adem helemaal uit.
3. Adem voor ongeveer de helft in.
4. Kuch een paar keer en merk dan dat de spieren in en om je buik spanning maken (deze spieren gebruik je bij het blazen).
5. Doe stap 2 en 3 nog een keer: in plaats van te kuchen blaas je in de trompet. Als het goed is, kun je dezelfde (buik)spieren weer voelen.

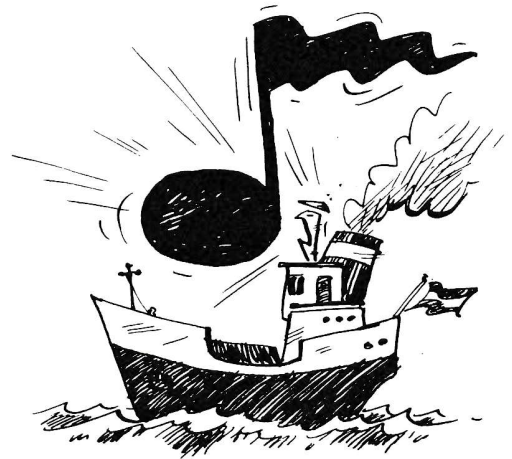
De eerste oefeningen

1. Zoals je weet, is de trompet een blaasinstrument. Je moet lucht door het instrument blazen om een toon te maken. Het is belangrijk om goed te ademen en lang te kunnen uitblazen. Blaas maar eens een papiertje tegen het raam en probeer dat zo lang mogelijk vol te houden.

2. Breng het instrument naar je lippen toe (dus buig niet met je hoofd naar het instrument). Blaas nu, zonder je lippen op elkaar te persen, zo lang je kunt lucht door je instrument. Maak zo het geluid van de wind, een flinke tegenwind en een herfststorm.

3. Doe hetzelfde als bij 2 maar 'buzz' er nu ook bij. Doe het geluid na van een sloopstoeter, een politiesirene of bedenk zelf nog andere geluiden. Als je je vingers snel op de ventielen beweegt, hoor je 'stress-jazz'.

4. Kijk op bladzijde 56 en zoek de volgende twee tonen eens uit (of misschien kan je leraar ze voordoen):

5. Probeer met de twee tonen het volgende liedje te spelen.

Noot voor noot

Noot

voor

noot

het

lukt

mij

best ____

één

voor

één

en

dan

de

rest ____.

Korte uitleg van de muziektokens

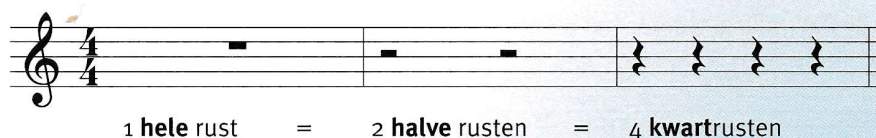
Als je noten wilt lezen, moet je weten hoe ze worden opgeschreven. Hieronder volgt een korte uitleg.

- Noten worden genoteerd in een **notenbalk**
- Elke notenbalk begint met een **G-sleutel** , die aangeeft waar de noot **g** genoteerd wordt.
- Aan het begin van een muziekstuk zie je altijd de **maatsoort** ($\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$ enz.).
Het bovenste cijfer geeft aan hoeveel tellen er in één **maat** komen en het onderste cijfer welke noot één tel krijgt.
- Maten worden van elkaar gescheiden door een **maatstreep** en een muziekstuk eindigt altijd met een **eind-maatstreep** of **slotstreep**

- De **vorm** bepaalt de lengte van de noot:

- Behalve noten zijn er ook **rusten**:

- De **plaats** op de notenbalk bepaalt de toonhoogte:

Als je 'Noot voor noot' (zie vorige bladzijde) in notenschrift noteert, ziet het er zo uit:

Noot voor noot

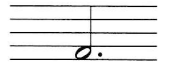

1

4
4

3
4

tracknummer
op de cd

het stukje wordt door
de trompet voorgespeeld

vierkwarts-
maat

driekwarts-
maat

herhalingsteken: het stukje
nog een keer spelen

de punt (achter de noot)
maakt de noot de helft lange

Oefening vooraf

- Adem een paar keer ontspannen in en uit.
- Doe de buzz-oefeningen van bladzijde 4.
- Speel een toon (kies er maar één).
- Speel dezelfde toon met een tongaanzet
(je leraar kan je vertellen hoe je dat het beste kunt doen).

Algemeen:

Overal waar 'track' bij staat, kun je het liedje met de cd meespelen.

Vooraf in het begin is het verstandig om op de volgende manier te werken:

- Oefen het liedje of de oefening eerst zonder cd, net zo vaak tot je het kunt spelen.
- Luister zonder mee te spelen een of twee keer naar de begeleiding op de cd en lees met de noten mee.
- Speel net zo vaak samen met de cd totdat het goed klinkt.

Voordat de stukjes beginnen, hoor je een aantal tikken vooraf.

Open de brug!

Bij een vierkwartsmaat heb je steeds **vier** tellen in elke maat.

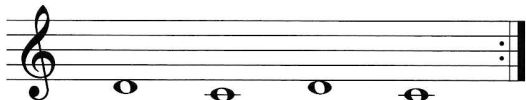

Handwritten musical notation for three staves in 4/4 time. The first staff starts with a D chord and contains notes d, Bm, G, and D. The second staff starts with a C chord and contains notes c, Am, F, and C. The third staff starts with an F chord and contains notes F, Dm, Bb, and F. A blue exclamation mark is placed above the first note of the second staff.

c ! Noten die buiten de balk vallen, worden genoteerd met een hulplijntje.

Vingergymnastiek

Oefen de tonen eerst langzaam na elkaar en daarna steeds sneller.
Hoeveel tonen kun je in één adem spelen?

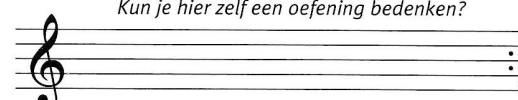
A

B

C

D

E

F

Kun je hier zelf een oefening bedenken?

Track 2

Samen en alleen

De grote noten speel je samen en de kleine noten speel je alleen (= solo).

Two staves of music in 4/4 time. The first staff shows a sequence of notes: a half note (labeled '(samen)'), followed by a quarter note (labeled '(solo)'), and then a dotted quarter note (labeled 'enz.'). The second staff continues the sequence with more notes, including some beamed eighth notes.

Track 3

De stoomwals

Bij een driekwartsmaat heb je steeds **drie** tellen in elke maat.

A single staff of music in 3/4 time. It consists of a series of dotted half notes. Hand-drawn arrows point to the first and second notes, indicating the counting pattern.

Track 4

Let's Rock, Doc!

In het stukje waar *solo* staat, mag je zelf iets fantaseren.
Je mag alle tonen gebruiken die je kent (ook die je zelf al hebt uitgevonden).
Bij het sterretje (*) hoor je een belletje: dan weet je dat de solo bijna is afgelopen.

Three staves of music in 4/4 time. The first staff shows a sequence of notes. The second staff has a section labeled 'solo' with a star symbol (*) above it. The third staff continues the sequence of notes.

Track 5

Berg en dal

Noem de notennamen eerst een keer op.

A single staff of music in 3/4 time, consisting of a sequence of notes.

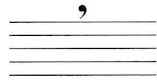
Track 6

Luisterquiz

Kruis aan welk stukje er wordt gespeeld (je hoort het stukje twee keer achter elkaar).

Three musical snippets, each starting with an empty square box for a checkbox. Each snippet shows a sequence of notes on a staff.

2

komma: geeft de muzikale zinnen aan

kwartrust

legatoboog

Vanaf deze les kun je naast dit boek uit **De bekende liedjes** spelen!

! Doe eerst de buzz-oefeningen van bladzijde 4

Track 7

Oud nieuws

Track 8

Echo-oefening

Speel de voorgespeelde stukjes na. We beginnen steeds op een **d**.

gebruikte tonen

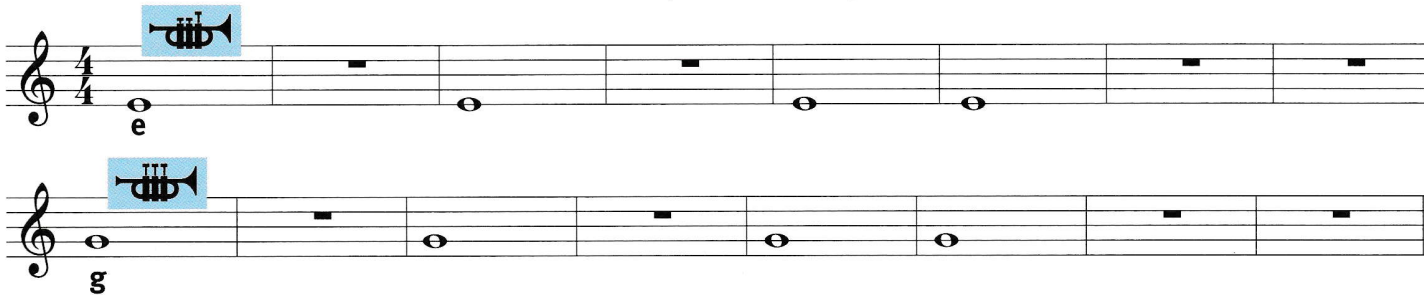

Track 9

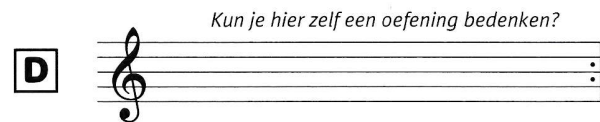
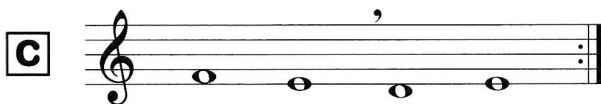
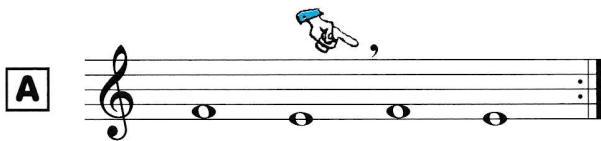
Nieuwe tonen

Oefen de tonen eerst een paar keer zonder, daarna met de cd.

Vingergymnastiek

Oefen de tonen eerst langzaam na elkaar en daarna steeds sneller. Haal telkens adem aan het eind van het stukje en waar de komma staat.

Ritme-klapoefening

Klap deze oefening mee met de cd. De *dikke* noten luid en de *dunne* noten zacht.

Track 10

Track 11

Alfred Jodokus Kwark

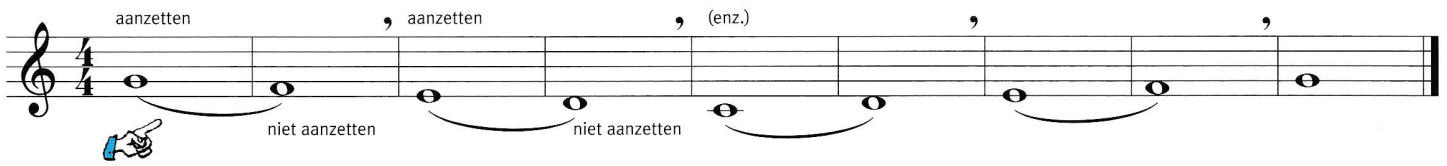
Track 12

De beste plaats om adem te halen is bij de komma's.

De legatoboog

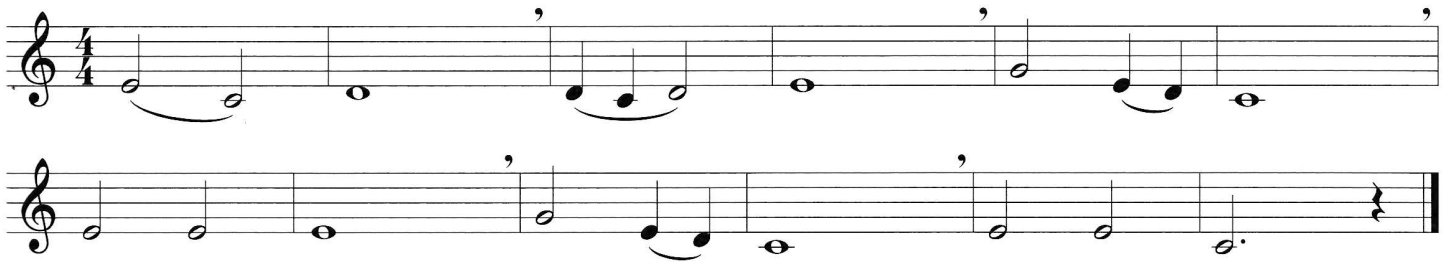
De legatoboog verbindt twee of meer verschillende noten. Je moet de verbonden tonen vloeiend aan elkaar spelen (=legato). Zet steeds alleen de eerste noot aan en blijf blazen terwijl je de volgende greep pakt.

Track 13

Op vakantie

Noem de notennamen eerst een keer op.

Track 14

Vier is te veel

Kleur de klap

Kleur de noten waar je de harde tik hoort (je hoort de stukjes twee keer achter elkaar).

Track 15

Track 16

